

2

Tomášek

ZPRAVODAJ FARNOSTI
PŘI KOSTELE sv. TOMÁŠE V BRNĚ

Motto:

„Vzdejte Hospodinu slávu a moc!“

Žalm 96

Úvodní slovo

Naše farnost se stala středem pozornosti mnohých při nedávné návštěvě Jejich královských Výsostí velkovévody a velkovévodkyně Lucemburska. Při oficiální návštěvě naši země se zastavili také v našem chrámu, kde položili kytičku na hrob Jošta Lucemburského. Na jejich příchod jsme se dlouho dopředu připravovali a mnozí z nás vynaložili na zvelebení našeho kostela mnoho sil a času. Měl jsem možnost zúčastnit se setkání s Jejich královskými Výsostmi. Z pochopitelných důvodů se mě zmocnila nervozita, strach či starost

o to, co říci a do čeho se obléci. Několik dní před touto významnou událostí jsem si uvědomil, že každý z nás může denně prožít setkání s Králem králů a Pánem pánů. S tím, kterému patří celý svět, tedy i Lucembursko. Na to ale často zapomenáme. Možná jsme si zvykli. Snad je nám to často úplně jedno. O mnoho se tak připravujeme! A tak jsem vděčný za tuto státní návštěvu. Ono je totiž velmi dobré, když nám někdo občas otevře oči ...

Váš otec Petr Beneš*

Foto z návštěvy velkovévody lucemburského s chotí

Informace

Aktuální dění ve farnosti

• **Česká televize** televizní studio Brno, centrum publicistiky a dokumentaristiky zařazuje do svého vysílání pořad **Poutní místa**. Vysílání probíhá každou sobotu v 17.15 hod na programu Čt1. Cyklus 13 dokumentů mapuje některá významná i poněkud opomenutá poutní místa v naší zemi. Nesoustředí se pouze na jejich historii, ale snaží se také ukázat jejich význam pro současnost. Průvodci nám při našem putování budou Josef Somr a Ladislav Lakomý.

• **Komunita Emmanuel pořádá** v Brně na jaře a na podzim víkendová setkání s názvem **CHODÍME SPOLU a co dál?** Setkání zahrnuje společné chvály, přednášky, adoraci, sdílení ve skupinkách a slavení eucharistie. Přednášet budou manželské páry z Komunity. Poplatek 200 Kč

zahrnuje ubytování, stravu a režii. Víkend je určen pouze pro páry. Nejbližší termín je 19. – 20. 10. 2002 na Lidické 24. Začátek v 9.00 h.

Přihlášky na adrese: Milena a Petr Levíčkoví, Karpatská 1, 625 00 Brno, tel. 547 352 004. Další informace jsou k dispozici také na webové adrese www.emmanuel.cz

• **Katolická komunita Emmanuel nabízí** všem zájemcům o evangelizaci a misi **Večerní evangelizační školu**. Je to jednoroční kurz (konec října – červen včetně), kde nabízíme osobní i věroučnou formaci, kvalitní přednášky na vybraná témata, ale hlavně společenství a praktické konání na poli misií a evangelizace (plánujeme akce ve školách i farnostech, ale nejen to). Škola je určena pro zájemce ve věku 18 – 35 let, kteří mají jasno ve svém vztahu k Pánu a chtějí tento vztah obohatit, prohloubit a rozvinout. Podrobnosti a informace je možné získati a přihlášení provést na stránce www.emmanuel.cz, mailem: ves@emmanuel.cz a nebo na telefonech 606 846 377 (Lenka), 603 402 525 (Tomáš), 776 674 709 (Ivo), 732 702 252 (Luděk).

Za team V.E.S. Luděk Praus

• **Scripta bioethica** – nový čtvrtletník Scripta bioethica otiskuje články, které pojednávají o otázkách na pomezí náboženství, lékařství a filozofie. Časopis je k dostání v jednotlivých křesťanských knihkupectvích. Jednotlivé číslo stojí 45 Kč. Objednávku lze zaslat na adresu: Scripta bioethica, Míčkova 59, 614 00 Brno, nebo elektronickou poštou: scripta@volny.cz

Přečetli jsme za vás

Milí umělci života,

také vy jste v naší církvi. Nejste hned nápadní a pro mnohé zůstáváte nepovšimnutí. Ačkoliv sršíte humorem a všude se zapojíte, jste tiší, citliví a nevtíraví. Je vám vlastní skromná spokojenost, ať se děje co chce. Žijete uměním být šťastní a nemáte nic společného s těmi, kteří jsou z vlastní vůle ze všeho nešťastní. Zatímco druzí vypění, vy jen pokrčíte rameny. Problémy jsou tu proto, aby se řešily, ne abychom se jimi nechali determinovat. Jste prostě umělci života, a nadto jste šťastní. A tak se angažujete v církvi!

Co je vaším tajemstvím? Co jste od života dostali, že umíte užívat, aniž byste byli nestřídmí? Jakou to máte důvěru v Boha, že vámi lidská nedokonalost a slabost neotřese? Myslím si, že ve vás přebývá kousek ráje: pokoj – „šálóm“ – který vás zjemňuje a díky němuž jste vděční. Ve vás je prostě Bůh.

Žijete umění malých věcí. Máte radost z každého, byť malého zázraku. Z dětského smíchu, z dobré věty v kázání, z úsměvu při pozdravení pokoje.

Žijete umění vděčnosti. Nezapomínáte vědomě vyslovovat slovo „děkuji“. Hodíte po Bohu očkem, když vás někdo radostně pozdraví. Pro vás není velký rozdíl mezi Bohem a světem, protože dokážete poznávat Boha ve všech věcech.

Žijete umění žít. Dovedete se posadit do prázdného kostela, naslouchat a nemyslet na čas. Děkujete Bohu za skleničku vína s dobrými přáteli, s nimiž můžete pohovořit o svém štěstí.

Žijete uměním velkorysosti. Vždycky máte něco pro farnost, především čas naslouchat, zastavit se, nabídnout pomoc. Jste citliví pro dobro, které se děje ve farnosti a v církvi, a umíte se z něho radovat. Jste moje tajné vzory. Od vás bych se chtěla učit.

Jak to jen děláte se vší tou frustrací v církvi? Pravděpodobně víte, že chyby jsou normální a že k člověku patří. Jen ti, kteří leží na hřbitově, nedělají chyby. Jste dokonce překvapení, když se žádná chyba nestane. V tom je váš šarm. Jste proto umělci života, v církvi nenahraditelní. Když něco nefunguje, uděláte zkrátka něco jiného. Vyznačujete se vytrvalostí. Pro vás je důležitější, že se děje něco dobrého, a je jedno, čím to byl nápad.

Kdo si teď myslí, že jste přišli na svět jako „sluneční paprsek“, mohl by se mýlit. Takové děti slunce samozřejmě také existují, ale jsou výjimkou. Většina

šťastlivců prošla mnoha zkouškami a musela prožít hořké časy. Opravdoví umělci života vyžrali na těžkostech a zátěžích, které jim život připravil.

A zda jsem také takový šťastlivec, nebo dokonce umělec života? V mnohém ohledu myslím že ano. A přesto mi ještě chybí notný kus klidu, abych příliš brzy nevyšuměla. Jsem odvážný zbabělec, i když ve své farnosti hodně zařídím a vyzkouším. Už jsem také leccos schytala, přesto poznávám cestu, jak se stát šťastným umělcem života.

Někdy člověku pomohou jiní milovníci života. Nacházím své mistry, když mě někdo upozorní, jaká skrytá krása přebývá v tom nejméně váženém člověku.

Užívat – žít je možné se naučit. Také velkorysosti se dá naučit.

Od vás, umělců života, kteří už perfektně ovládáte všechno, co já s námahou trénuji, se můžeme mnoho naučit; především to, abychom sami sebe nepovažovali za příliš důležité. Kéž by vás jen bylo v naší církvi víc, a méně těch nespokojených. Děkuji vám všem, kteří se o své štěstí dělíte s ostatními.

Vaše sestra Tereza

*Úryvek převzat z knihy **Zastav se!**, TEREZA ZUKIĆ, Karmelitánské nakl., Kostelní Vydří, září 2002*

Dětské tancování

Byli jste někdy v tělocvičně Katolického domu v „Krpoli“? My ano! O prázdninách jsme tam týden několik hodin tancovali, hráli hry i pohybově ztvárňovali říkadla, např. o broučkovi, myčce či hadovi. Zdařile jsme též napodobovali pravěkého člověka z písně Jiřího Suchého. Zkrátka bylo to fajn, a i naše maminky byli spokojené, že se pod vedením paní učitelky, krásné baletky, Jany Kubáčkové, tak úspěšně umělecky rozvíjíme.

*Z foto vás zdraví: Markétka + Jirka V.,
Monika + Klárka, Jirka B. + Klárka B.,
Esterka + Klariska, Miriamka + Anetka*

Co se událo

z farní matriky

V září přijali křest:

René Jan Buchač 10. května 2002

Jan Žalman 17. dubna 1965

Aneta Adamcová 13. března 2002
Denis Václav Franta 2. srpna 2002

V září si slíbili věrnost:

Karel Staněk a Milena
roz. Chlebková 6. září
Petr Ptáček a Lucie
roz. Hedlová 7. září
Martin Stejskal a Pavla
roz. Sychová 7. září
Roman Nešpůrek a Edita
roz. Matějková 7. září
Pavel Hauf a Jindra
roz. Sklenářová 14. září
Miroslav Rymeš a Helena
roz. Drápalová 14. září
Petr Vašíček a Pavla
roz. Šikulová 14. září

V září se s námi rozloučili:

Libuše Jirgálová 80 let
Anna Müllerová 81 let
František Kelbl 80 let
Jan Stehlík 77 let

Z Farní charity

Sestry a bratři,

určitě vám v *Tomáškově* neunikla skutečnost, že v každoročním vyúčtování hospodaření s vašimi finančními dary se objevuje někdy menší, někdy větší částka, kterou sponzorujeme provoz **Domu léčby bolesti s hospicem v Rajhradu**. Jako sponzoři pak z Rajhradu dostáváme kopii výroční zprávy. Ta poslední (za rok

2001) obsahuje mnoho zajímavých informací o provozu hospice, o službách poskytovaných pacientům, o tom, jak se můžete stát v případě potřeby vy, vaši příbuzní nebo známí klienty hospice a mnohé další užitečné údaje. Rozhodli jsme se tedy otisknout v našem farním měsíčníku alespoň část výroční zprávy.

Výroční zpráva Domu léčby bolesti s hospicem sv. Josefa

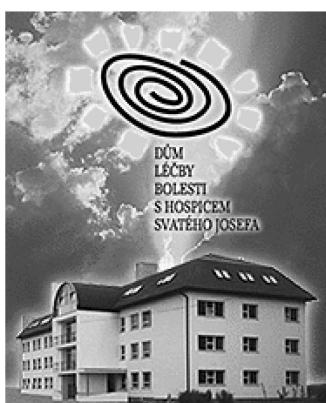
PROČ JSME ZDE

Dům léčby bolesti s hospicem sv. Josefa:

- poskytujeme paliativní léčbu a péči pacientům, u nichž bohužel základní onemocnění již nereaguje na léčbu, avšak zejména proto musí pokračovat léčba nepřijemných a mnohdy život ohrožujících a nebezpečných příznaků choroby, kterou nemocný trpí. Poskytuje také komplexní lůžkovou léčbu chronických bolestivých stavů různého původu.
- léčba a péče v našem zařízení má za cíl udržet co nejdéle co nejvyšší dosažitelnou úroveň kvality života nemocných a co nejvíce jim i jejich blízkým ulehčit strádání, která s sebou toto onemocnění přináší. Jak fyzické, tak i psychické, sociální a existenční.
- za tři roky činnosti své služby poskytl více než 1300 pacientům – všem, kteří tuto pomoc potřebují, bez ohledu na věk, národnost, vyznání, majetkové či sociální poměry.

- nabízí svým pacientům na 50 lůžkách permanentní péči multiprofesionálního týmu skládajícího se ze zdravotních sester, rehabilitačních pracovníků, lékařů, sociálního pracovníka, psychologa, duchovního i dobrovolníků. Rodinným příslušníkům našich nemocných nabízí k dispozici hostinské pokoje, aby mohli se svými blízkými strávit chvíle, kdy se navzájem potřebují nejvíce.

- je nestátní církevní zdravotnické zařízení, jedno z pěti hospicového typu v České republice a jediné svého druhu na Moravě. Pracoviště je garantováno Českou lékařskou komorou a Společností pro studium a léčbu bolesti ČSL JEP. Je součástí Univerzitního onkologického centra a sídlem Subkatedry paliativní medicíny IPVZ Praha.

- byl zřízen v Rajhradě u Brna Diecézní charitou Brno a pro pacienty otevřen 1. dubna 1999

- se snaží veškerou péči poskytovat nejen z profesionální zdravotnické stránky, ale především z pozice lidské, vycházející ze základních hodnot křesťanství.

POSTUP PRO PŘIJETÍ KLIENTA

- Základním krokem potřebným k posouzení zdravotního stavu klienta a jeho případného přijetí je podání *Žádosti o přijetí klienta*. Tiskopis *Žádosti* lze získat buď přímo v DLBsH sv. Josefa, na Internetu ke stažení na adrese www.dlbsh.cz, popřípadě na sociálním oddělení každé brněnské nemocnice.

- Tento vlastní tiskopis našeho ústavu vyplní ošetřující lékař (praktický či lékař z nemocničního oddělení). Vyplněnou žádost je možno zaslat na adresu hospice poštou, faxem či doručit osobně.

- Údaje uvedené v *Žádosti o přijetí* posuzuje indikační komise, složená z primáře či jeho zástupce, hlavní sestry a sociálního pracovníka, která rozhoduje o případném přijetí či nepřijetí klienta na základě uvedených informací. Pokud není zcela jasné, kterými obtížemi momentálně nemocný trpí, provádí jednotliví členové komise další šetření, aby bylo možné stanovit nejen indikaci k přijetí, ale i její časovou naléhavost. Rozhodnutí komise sdělí sociální pracovník rodině klienta a lékaři, který žádost vyplňoval.

ZPŮSOB HRAZENÍ POBYTU V HOSPICI

Péči o pacienta na lůžkovém oddělení hradí svými platbami zdravotní pojišťovny. Klient přispívá pouze na nadstandardní hotelové služby (stanoveny v ceníku) částkou 150 Kč/den, což činí 4 500 Kč/měsíc. Tyto služby v sobě zahrnují zejména elektricky polohovatelné

lůžko, telefonní linku, možnost televizního či rozhlasového přístroje a ostatní v ceníku obsažené položky. V případě, že klient nebo rodina nejsou schopni hradit stanovenou částku, je možné na základě splnění stanovených podmínek tuto částku snížit. Indikace k přijetí do hospice je ryze medicínská a nikoli sociální.

redakčně kráceno

Slovo nemocným

„Radujte se s radujícími, plačte s plačícími.“

Ř 12,15

Když je člověk delší dobu nemocný, tak se kolem něj pohybují převážně jen lékaři, zdravotní sestry a několik nejbližších příbuzných a přátel. Nemocný je během času stále vnímavější na všechno, co kolem sebe vidí a slyší. Je většinou vděčný za všechno, čím se mu ostatní lidé snaží jeho život ulehčit. Často v něm roste a zraje rozhodnutí, že až se uzdraví, bude pozornější a vnímavější, když bude mít kolem sebe trpící lidi, a že se bude snažit jim účinně pomáhat. Časem se naučí rozlišovat, zda se jedná jen o profesionální zájem, a nebo zda je zde osobní vztah a snaha udělat víc, než kolik je povinnost.

I nemocný člověk si musí uvědomovat, že lidé kolem něj mají svoje soukromé starosti a problémy, které je tíží a trápí. Svou snahou vyžadovat co nejmenší

množství pozornosti pro svoji osobu a zájmem o problémy druhých lidí jim pomáhá vyrovnat se s tím, co je trápí a prospívá jim. K vytvoření harmonických vztahů napomáhá důvěra v odbornou kvalifikaci lékařů a sester a jistota, že udělají dokonale všechno, co je v dané chvíli možné. Každé neuvážené slovo může vážně narušit vztahy mezi nemocným a lidmi kolem něj.

Nemocný člověk musí mít snahu najít správný přístup i k lidem, kteří ho navštíví. Nesmí chtít od nich jen přijímat, ale musí mít snahu je obdarovat, třeba tím, že má zájem o jejich starosti a problémy a nevrací se stále jen k tomu, co ho bolí a trápí. Není to snadné, ale při dobré vůli je to možné. Vyžaduje to vůli odpoutat se od své osoby a mít zájem o druhé lidi, uvědomit si, že i druzí lidé mají trápení, se kterým se vyrovnávají.

Také přátelé, kteří k nemocnému přicházejí, si mají uvědomovat, že se mají soustředit na to, co jim nemocný říká, co je středem jeho zájmu, a nevracet se stále jen k tomu, co se týká jejich osoby. Mají si být vědomi toho, že nepřišli proto, aby probírali svůj život, ale aby svou účastí usnadnili to, co je těžké, druhému člověku. Přátelé mají přicházet, aby svou přítomností, svými slovy a zájmem přinášeli radost a pohodu. To jsou vlastnosti, které musí mít v duši a které z nich musí vyzařovat. Když tak jednají, je doba, kterou nemocnému věnují přínosem pro ně i pro nemocného. Takové setkání působí pozitivně na nemocného a probouzí v něm

touhu, aby byl schopen jednat podobně, aby i on přinášel lidem spokojenost a radost. Lidí, kteří žijí v posvěcující milosti a spolupracují s dary Ducha svatého, kolem sebe šíří pokoj, který je v jejich duši, a tím prospívají všem lidem, se kterými se stýkají.

Máme se snažit, abychom lidem, zvláště nemocným, neztěžovali život, ale abychom jim ho ulehčovali, a to i za cenu vlastní oběti.

Otec Josef Šik

Taková normální svatba

S časným podzimem přichází první zamračené a chladné dny, ve kterých se z šedé oblohy táhnou provazce deště; stromy opadávají, aby pak stály jako první lidé v ráji, totiž bez listů, a na člověka padá jakási tíseň. Rád proto nalézá útočiště kde se dá, třeba i ve ztichlém chrámovém prostoru, kde ho v modlitbách může rušit snad jen pomyslení na ducha dělnického hnutí, bloumajícího v prostorách nad emporami. Vše je ospalé a ani člověk není tak bdělý a ostražitý, jak by měl být.

Věru, podivná hnutí mysli jsou spojena s tímto ročním obdobím a člověk je často uprostřed jarního rozpuku v rozpacích nad výsledky svých podzimních rozhodnutí. Leč takový je život, ze kterého nelze ničeho ubírat, a tak nezbyvá, než v čase podzimním dobře zvažovat své činy, zvláště pak ty, které s sebou nesou dlouhodobější

ovlivnění našich životů. Vždyť člověk by snadno mohl upadnout do stavu, z něhož je nesmírně obtížné se vymanit, zato však je lehké v něm vystřízlivět, což ovšem situaci spíše zhoršuje.

K mnoha nepředloženostem podzimního období patří i výjezdy do přírody, které zvláště v tomto období utvrzují člověka v tom, že doma je doma. Probudíte-li se na podzim ve stanu či lesní chatě do zachmuřeného deštivého rána, vězte, že bude hůř, že směs čehosi mezi melancholií, humusem a depresí bude v průběhu dne gradovat až k nejvyšším příčkám.

Přesto se však v naší farnosti našlo dost jednotlivců i rodinných kolektivů, kteří, obrnění hroší kůží, vyrazili 28.9. tohoto roku do horských oblastí. Akce s pracovním názvem Svatováclavské triduum měla především za cíl rozhojnit řady hostů na svatbě Kláry Kengi Vrabcové a Pavla Okapa Koukala. K tomuto hlavnímu cíli se připojilo i několik cílů podružných, jako např. prověření technického stavu některých vozidel, prověření hlasového fondu některých přítomných, prověření trpělivosti jiných přítomných, atd.

Sobotní ráno zastihlo všechny svatebčany i hosty uprostřed předsvatebního shonu. Jaká úloha připadla rodinám novomanželů nevím, zato však mohu přesně popsat, co jsme dělali my. Prvním úkolem, který byl před nás nastolen, bylo veřejné oznámení toho, že probíhá svatba. Postaven na hlavní třídě, zpíval sbor obětavých chlapců a dívek písně vhodné pro tuto

slavnostní příležitost. Jiní – rovněž obětaví – mladíci ústně seznamovali kolemjdoucí s tou zajímavou skutečností, že se ve vsi koná svatba, a zároveň žádali o malý příspěvek pro novomanžele, aby nenuzovali. Nebylo to pouhé a bezduché somrování, neboť to by bylo nedůstojné; účelem bylo umožnit kolemjdoucí veřejnosti hmatatelně projevit svou podporu komusi, komu již zvoní hrana. Bylo to tedy takové „poslední zvonění“ Pavla Koukala.

Písně byly pečlivě vybrány tak, aby ladily s celkovou atmosférou onoho dne. Zvláště důležité sloky byly opakovány, takže třeba verše o tom, že „...láska je, mládenci, moc hezká věc, ...“ bylo možno vyslechnout až 14-krát.

Při příjezdu ženicha a nevěsty zněly dvě různé písně se stejným názvem „Klára“ a jedna píseň o nešťastníkovi, který potkal slečnu (z pohádky Lotrando a Zubejda). Vlastní obřad byl mimořádně hezký, nedokázal jsem si ho však vychutnat, jak se sluší a patří. Jednak jsem byl velmi rozechvřen (vinou nedostatečně teplého oblečení), jednak pln očekávání, jak se budou věci vyvíjet dále.

Při přijímání jsem se náhle přistihl při tom, jak zničehonic utíkám spolu s jinými do klubovny pro psací stroj, židle a jiné rekvizity. Najednou mi bylo jasné, že se bude něco dít – a skutečně! Když po ukončení gratulací vyšel ženich i s nevěstou před kostel, čekala tam na ně Justiční stráž, vybavená vidlemi a sekyrou. Muži v uniformách splnili svou povinnost a kordonem demonstrantů předvedli

oba novomanžele před slavný soud. Tehdy jsem pochopil, že se schyluje k justičním omylu, a rozhodl se pevně stát na straně Okapově. Soudkyně objasnila, že bude projednávána platnost manželství, načež protistrana tvrdila, že bylo uzavřeno platně. Poněvadž to tvrdila protistrana, musel jsem objektivně uznat, že je to nepravda a ošklivá pomluva, a vytáhl jsem do boje proti právnickým kličkám a zákulisním tahům advokáta JUDr. Hynka Gaji. Troufám si říci, že obhajoba byla skvělá, leč nebyla podepřena dostatkem důkazů, jakož i peněžní hotovosti, která se pro zvažování soudu jevila celkem základní. Jelikož ženich neměl ani „bůra“, prohrál jsem tuto při a byl přinucen vydat Okapa do rukou nevěsty.

Protože další společenský program měl pokračovat až od 18:00, měla většina hostů z Brna volné odpoledne. Osazenstvo naší chaty ho využilo k řezání a sekání dřeva, jakož i ke složitým přesunům vozů, materiálu a osob mezi chatou u Vrba pod Pradědem a Karlovou Studánkou. Složitě kombinatorické úvahy typu kolik lidí vzít do tří aut, z nichž se vrací pouze dvě, z nichž jedno musí být ve Studánce o půl páté, přičemž nikdo kromě Ondřeje tam o půl páté být nechce, zato 7 lidí z deseti se chce zastavit na oběd, pět lidí musí cvičit ve Studánce divadlo a 2 řidiči ze tří chtějí pít atd., nás duševně zcela vyčerpaly a zvláště Keprníka připravily o duševní rovnováhu (nepřišel však o rovnováhu fyzickou, neb nakonec se stal tím druhým řidičem, který nepil). Problém se nakonec

nějak vyřešil natolik, že nikdo neprotestoval, což považuji za největší událost toho dne.

Večerní program probíhající postupně ve dvou pohostinských zařízeních byl bohatý a společensky plodný. Kolem prohýbajících se stolů bavila se vybraná společnost s takovou nenuceností a elegancí, jaká obvykle přísluší pouze farní kavárně. Večer pak byl zpestřen dvěma vystoupeními divadelního spolku Hrob, který vhodně dotvořil veselou a družnou atmosféru onoho večera nejen původně krásnými verši Karla Hynka Máchy, ale i Nerudovou Romancí o Karlu IV., zahranou na zvláštní přání ženicha.

Leč všechno má svůj konec; tato akce ho měla záhy po půlnoci, přestože p. Klímovič v homilii při poledním obřadu jasně hovořil o veselí trvajícím do rána. Všichni ale nakonec uznali, že kněz není v tomto ohledu osobou povolnou k takovým vyjádřením, a uchýlili se, kam to šlo.

Tak tedy skončila akce, která řadu z nás vytáhla z podzimního útlumu, aby nás tam o dva dny později znovu vrátila. Pokud čekáte nějaké poučení, asi budete zklamáni. Mohu podat pouze doporučení: svatby jsou pro většinu účastníků veselou záležitostí – odtud ostatně slovo veselka – a je škoda se o ně ochudit. Pokud se tedy zrovna neženíte (nevdáváte), pak určitě na svatby chod'te.

Gert

Příběh

Jana proklouzla do svého pokoje a tiše za sebou zavřela dveře. Honem pod peřinu a schovat červené oči.

„Vy dneska nejdete s Markem na procházku?“ mamincino volání dorazilo do pokoje i přes zavřené dveře.

To mi ještě scházelo!!! Maminčina péče a otázky přesně ve chvíli, kdy si člověk tolik přeje prostě nebyt, neexistovat.

Dveře se pootevřely a maminčina hlava nakoukla do pokoje. Také z pod peřiny nedobrovolně vylézá hlava, celá horká a červená. Oči se setkaly. Jen na chvíli. „Uvařím ti čaj. Máš asi horečku.“ Dveře zase zaklaply a slzy mohou v klidu smáčet peřinu.

Crrrrr, crrrrr – telefon stihne zazvonit jen dvakrát a pak Jana slyší: „Ano, Pavlíno, Jana je už doma. Hned ti ji zavolám.“ Maminka možná zbytečně zvýšila hlas, a tak slova opět bez problémů doletí až k Janě. No potěš! Pavlína, co je už tři týdny nemocná! To bude zas hovor! Jana honem stírá slzy a když se ozývá mamincino takřka omluvné: „Máš telefon, Jani,“ je už na půl cesty do kuchyně. U aparátu je přistavená židle a stůl s šálkem kouřícího čaje nadosah. „Snaž se ji potěšit,“ zašeptá maminka vstříc uplakaným očím. A kdo potěší mě?! bleskne Janě hlavou, ale už bere sluchátko a vzpomíná na všechny školní příhody, které by mohly spolužačku pobavit. Vykládá s humorem, směje se a odměnou je jí smích na druhém

konci drátu. Zasychající slzy nejsou vidět – je to obyčejná pevná linka.

Asi po čtvrt hodině pokládá Jana unaveně sluchátko. Už je klidnější. Cítí se dost silná, aby mohla nahlas říct: „Marek asi na procházku šel, ale s někým jiným.“

Maminka dál míchá gulášem: „To se stává, když je člověku šestnáct. Ale aby někdo dokázal potěšit druhého, když má sám dost velké trable – tohle se tak často nestává. Jsem na tebe pyšná.“ Maminka se otočí od sporáku, usmívá se, oči jí září a je krásná se všemi svými vráskami a vlasy prokvetlými stříbrem.

Tak možná vypadala Panna Maria, bleskne Janě hlavou a utíká se schovat do mámina náručí.

Expedie 2001 (8)

Sýrie

Ulice Karsu jsou výrazně ovlivněny rusko-evropským stylem, ve kterém byly postaveny starší domy – balkony, členěné fasády, atd. K tomu přistupují široké bulváry a lidé, kteří nespěchají; v tomto si Rusko s Orientem velmi dobře rozumí.

Ubytovali jsme se v hotelu Asia a vyrazili do večerního města zhlédnout kostel Apoštolů. Centrální stavba z 10. století dnes slouží pouze jako držák na tlampač a dovnitř lze nahlédnout jen okýnkem ve dveřích. Potkali jsme také místního průvodce, který nám nabídl zařídit formality

spojené se vstupem do lokality Ani a odvoz vlastním autem, to vše za cenu přátelskou. Domluvili jsme se s ním na zítřek na osmou hodinu ranní a pokračovali dále městem. Cestou zpět do hotelu jsme chtěli najít nějakou přijatelnou restauraci.

Zastavili jsme se před zařízením s názvem Kebabistán a přemýšleli, jestli pro nás není příliš dobrá. Majitel, neznaje pravou příčinu našeho otálení, přišel rozptýlit naše obavy až na ulici. Po krátkém rozhovoru uvnitř jsme se usadili u stolů s čistými plátěnými ubrusy a čekali, až nám donesou objednané kebaby. Restaurace byla zcela prázdná a v nás zesiloval pocit, že je to podnik pro majetné cizince a místní zbohatlíky. Na druhou stranu mladíci v bílém, kteří se pohlavkovali u putu, vyvolávali dojem učňů, kteří se zde mají naučit obsluhovat hosta, aniž by tento došel újmy. Nejasnost ohledně zařazení tohoto podniku podporoval také zjevný nesoulad mezi podlahou pokrytou krásnými koberci a podivným socialistickým stropem, natřeným nemocniční sterilní omyvatelnou barvou barvy světle béžové. Pak jeden z učňů přinesl na stůl velkou nafouknutou placku, čerstvě upečenou, připomínající hroznýše trávícího slona. Dali jsme si ji jako předkrm. Pak donesli další placky, tentokrát skutečně placaté a na měděném nádobí servírovali objednané masa a saláty. Po jídle nám donesli čaj a účet, obojí nás příjemně naladilo a z restaurace jsme šli do hotelu spokojeni.

Ráno jsem se šel kolem sedmé zeptat na autobusové nádraží, kdy jede autobus do Iğdiru. Dostává se mi odpovědi, že v 11, 12, 13 a 15 hodin. Bohužel, jak se později ukázalo, informátor chtěl ve skutečnosti říci, že autobus pojede buď už v jedenáct, nebo ve dvanáct, nejpozději a zcela určitě však v 15 hodin. V domnění, že s autobusy nebude problém, jsem odešel zpátky do hotelu, kde se probírali k životu i ostatní. V osm hodin seděl v přízemí hotelu průvodce a během deseti minut jsme tam už byli i my.

Nasedli jsme do jeho auta a vydali se utkat s úředním šimlem. Protože město

Ani leží přímo na turecko-arménské hranici, je zapotřebí vyplnit v turistické kanceláři dotazník a zanést ho do sídla místní pobočky tajné policie. Dříve se ještě s tímto papírem jezdily kupovat lístky do muzea, ale dnes už si je lze koupit přímo u bran města Ani.

Náš průvodce se ukázal jako velmi schopný, takže nevíme, jak vypadá formulář nebo tajný policista, na druhou stranu ani nevíme, jak dlouho tam musí čekat běžný cestovatel, který s oběma institucemi nemá žádnou zkušenost. My jsme během půl hodiny vyjeli z města a mířili na východ po silnici, kolem které byly žně v plném proudu. Minuli jsme vojenskou hlídku, která nás zkontrolovala, a záhy zaparkovali u hradeb. Koupili jsme si lístky a od vrátného se dozvěděli, že v areálu se nesmí fotit. Počkali jsme na Klokana, který měl na rozdíl ode mne foťák v příliš nápadném pouzdře a musel ho nechat v autě.

Prohlídka města byla výborná, Zachovaly se sice jen velké stavby, ty se však zachovaly v dobrém stavu a stály za zhlédnutí. Největší byla katedrála, postavená během 13 let na přelomu 10. a 11. století. Dále se pak v areálu nalézalo několik kostelů sv. Jiří, který byl a je nejoblíbenějším arménským svatým, neboť s jeho osobou je spojen přechod arménského národa na křesťanství. Ani bylo v 11. století centrem celé oblasti a ve městě žilo 100 000 lidí. Ulice a jejich obydlí jsou nyní vykopávány z nánosů hlíny tureckými kopáči. Skluz

ve vykopávání vykopávek zavinila především smutná skutečnost, že během studené války zde sousedilo Turecko coby člen NATO se Sovětským svazem, a tak bylo Ani po celá léta v zemi nikoho. Ještě dnes je kontrolováno armádou, která zakazuje vstup na hrad a k řece, tvořící hranici mezi Arménií a Tureckem. Z toho důvodu se tam nesmí fotit, takže jsem fotil pouze ve skrytu a udělal jen několik málo snímků. Nad areálem je několik posedů, na kterých se nudí vojáci a nejspíš opravdu sledují turisty, jestli chodí po cestách a nefotí. Turistů je tu málo a kupodivu nikdo z nich nefotí, přestože to rozhodně stojí za to. Prošli jsme povolenou částí města a kolem kopáčů se vrátili k východu. Průvodce tam čekal u auta a bavil se s vojáky, kteří měli pocit, že jsou tu zbytečně, což byla pravda.

Po návratu do Karsu jsme v přízemí hotelu chvíli sledovali vysílání turecké komerční televize a musím říci, že je zábavnější dívat se z okna autobusu během noční jízdy. Na nádraží jsme dorazili o tři čtvrtě na jednu, kde nám informátor řekl, že autobus odjel o půl jedné. Jestli to měl být ten autobus ve dvanáct nebo v jednu, nebylo jasné, ale další měl jet až ve tři. Vrátili jsme se do hotelu a přemýšleli, jestli není odjezd ve tři příliš pozdní. Naším cílem byl Dogubeyazit, cestou však bylo nutné přeseďat v Igdiru a nebylo jisté, jestli přestup proběhne hladce. Rozhodli jsme se, že pojedeme dnes. Díky získané zkušenosti jsme se podruhé na nádraží dostavili s více jak půlhodinovým předstihem. Autobus již byl přistaven. Byl velký,

a na to, jak byl starý, byl jen mírně prožraný rzí. Taký byl krásně vyhřátý sluncem, takže všichni cestující odkládali nástup na okamžik těsně před odjezdem. Naštěstí se ukázalo, že autobus slouží pouze jako kyvadlový spoj mezi starým a novým autobusovým nádražím. Když nás autobus vyložil u budovy mezi poli, přestoupili jsme do minibusu do Igdiru.

V Igdiru se nás ujímá jeden z cestujících a odvádí nás k dolmuši jedoucímu do Dogubeyazitu. Děkujeme mu a za chvíli již směřujeme na jih. Cestou musíme projet sedlem kolem Araratu. Dolmuš stoupá po silnici a nad námi se zdvíhají svahy hory, na které měl přistát Noe. Ararat považují Arménci za svou horu, protože podle legendy založil arménský národ jeden z Noeho pravnuků a údajné ostatky archy jsou uloženy i v arménském Ečchmiadzinu, centru Arménské apoštolské církve.

Zvolna zapadá slunce a kamenité svahy Araratu se barví do červena, stejně jako sněh na vrcholu. Objíždíme Ararat ze západu a sjíždíme na náhorní planinu u turecko-iránských hranic, kde se nalézá cíl naší dnešní cesty. Mikrobus se ani nezatěžuje zastavit někde u nádraží, ale vysazuje nás na jakési křižovatce. Než se stačíme zorientovat, jsme zachyceni místním podnikatelem, který nabízí ubytování přímo u areálu Isak Paša Saray, který je místní největší atrakcí. Souhlasíme, a tak nás odváží asi 5 kilometrů do krajiny, kde ve svahu nad městem leží toto letní sídlo místních vládců. Večer si na blízké terase

vaříme jídlo a díky Koalovi také spatřujeme asi osmicentimetrového odpudivého zástupce místního hmyzu. Byl by sympatičtější, kdyby vypadal více pavoukovitě.

Při večerním soire v pokoji Klokana a Žirafy společně s Koalou konstatujeme, že tato místnost je vybavena tzv. hmyzovodem, tj. trubkou ideálního průměru v úrovni podlahy. Doporučujeme ucpat starou ponožkou a s přáním dobré noci odcházíme.

Ráno dalšího dne mělo být vyplněno vyspáváním. Já jsem se z postele zvedl dříve a vyšel si na obchůzku okolí. Kolem hradeb Isak Paša Saray jsem šel cestou

vyšlapanou a řádně vyznačenou kozami. Ve skalách jsem pak zahlédl malé zvíře připomínající sviště, které se mi podařilo vyfotit. Po návratu jsem zastihl zbytek výpravy při vaření snídaně a jako důkaz dobře využitého času jsem se podělil o vzácný okamžik setkání s místní faunou. Koala mě však zklamal, když řekl, že totéž zvíře viděl cestou na záchod.

Po snídani jsme se vydali na prohlídku stavby. Saray se stavěla v průběhu téměř sta let v 17. a 18. století a svým způsobem odpovídá našim barokním zámečkům a s některými sdílí i smutný osud rozchvácení a postupného chátrání. Například zlatem pobitá vrata dnes zdobí sbírky petrohradské Ermitáže. Z 366 pokojů se zachovaly pouze obvodové zdi v přízemí, zdobené ornamenty a prolamované okny. Kamenickou práci můžeme obdivovat zřejmě jen díky tomu, že v této kamenité krajině není problém sehnat stavební materiál.

Po prohlídce jsme se vrátili zpět k penzionu a s batohy se posadili do stínu u cesty, kde jsme chtěli zastavit vůz, který by nás dopravil k autobusovému nádraží v Dogubeyazitu. Na některá auta, jako třeba na náklad'ák plný vojáků, jsme ani nemávali, zato někteří mávali na nás. Zastavil nám dolmuš a svezl dolů do města. Na nádraží bylo zapotřebí prozkoumat, odkud pojede autobus do Erzurumu, kde jsme chtěli přesehnout na cestě do Urfy. Ihned se na nás vrhl houf nadháněčů, kteří velmi rychle ztratili zájem, když se dozvěděli, že chceme jet ještě dnes. Bylo

poledne a požadavek přesunu o 200 kilometrů dále nám nepřipadl nijak zvláštní. Nicméně na místní poměry to bylo něco neslýchaného, protože z nádraží vyjíždí autobusy do všech směrů jen dopoledne. Odpoledne všichni odpočívají po náročném dopoledni. Nechtěli jsme je rušit a vydali se do hotelu Saruhan, který byl nedaleko.

Odpoledne jdu s Klokanem prozkoumat internetové kavárny, které nám na cestách slouží jako nejlacinější prostředek spojení s domovem.

pokračování příště ...

Myší pohádky od sv. Tomáše

To by mě tedy moc zajímalo, kdo vymyslel rčení – chudý jako kostelní myš. Proti tomu se musím hned ohradit, bydlím totiž v kostele sv. Tomáše, naše rodina tu sídlí už od nepaměti a nikdo si nestěžuje. Spižírny nám sice nepřetékaají obilím, ale ta krása když poslouchám chrámový sbor či ještě lépe gregoriánský chorál, naslouchám Božímu slovu (protože my, myšky, jsme také vzešly z Boží ruky) – to bychom ani za plnou spíž neměnily.

Kromě toho máme ještě velký poklad – rodinnou kroniku. Začala ji psát moje praprapra...babička v době, kdy jste vy lidé začali kostel sv. Tomáše stavět. Tenkrát se ale jmenoval kostel Nanebevzetí

Panny Marie. Ta praprapra...babička se jmenovala Adléta a já mám jméno po ní. Svůj příbytek mám v kapli vedle sakristie, takže vím o všem, co se kde šustne, a vás děti také dobře znám. Víím, že jste bystré a zvědavé (takže vám raději neprozradím, kde přesně bydlím), proto bych vám ráda něco z naší kroniky vyprávěla. Jsou tam moc zajímavé historie. Ale teď mi nějak vyhládklo; půjdu si sehnat něco k snědku, aby se mi lépe povídalo. Protože když se najím, to je potom povídání – však uvidíte.

– jc –

Pro bystré hlavy

Dne 25. října je svátek

12 13 4 15 14 18 6

21 5 22 20 19 2 3 4

(vylušti dle klíče)

Na tentýž den připadá však ještě

10 11 5 6 1 2

19 5 12 13 16 17 9 3 2

21 6 12 15 9 8 4

(zase tě čeká luštění)

KLÍČ:

Č Í N A 1 2 3 4

R O K 5 6 7

L E V Ý 8 9 10 11

S V Ě 12 13 14

T Ě C H 15 16 17 18

P Š T 19 20 15

K Y Š K A 21 22 20 21 4

Pro nejmenší

Milé děti, čeká na vás (i na vaše rodiče) několik nelehkých úkolů. Na růženci, který vidíte na obrázku, je na jednom desátku jen devět kuliček. Dobře tedy všechny spočítejte.

Pak si vezměte pastelky. První tři prázdné kuličky vybarvěte třemi základními barvami – zeptejte se tatínka nebo maminky, které to jsou. A potom postupně vybarvujte jednotlivé desátky (kromě toho, kde je jen 9 kuliček). Začněte žlutou, pak přijde růžová, oranžová, červená, fialová, světle modrá, tmavě modrá, tmavě zelená a světle zelená. Uvidíte, jak bude růženec pěkný!

A jestli jsou u vás víc než 4 děti, které chtějí vybarvovat, vezměte si „Tomášky“ dva a tat'ka s mamkou ať si pěkně všechno přečtou dvakrát.

